Història de la filosofia

Mill

Solucions · 49 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

Exercici 1

Pregunta I

Sintetitzar breument el contingut del text.

[2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor/a** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 80 i 120 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicat, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i articulen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees, sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A

Una resposta ha d'assolir la màxima puntuació si exposa, d'una manera o altra, les dues idees següents:

(i) Mill defensa en aquest text que hi ha plaers de diferents qualitats.

(ii) Una persona no acceptaria convertir-se en animal, encara que cregués que la quantitat de plaer que experimentaria l'animal (dins dels plaers que pot experimentar un animal) seria més gran que la quantitat de plaer que experimentaria aquesta persona (dins dels plaers que poden experimentar les persones)

(iii) És millor una vida de persona cultivada on hi ha insatisfacció que no pas una vida d'animal on es gaudeixi de tots els plaers dels quals pot gaudir l'animal.

(iv) Una persona cultivada està en condicions de comparar els plaers dels dos tipus; un animal, en canvi, només coneix els d'un tipus.

Pregunta II

Identificar el **significat** de termes o expressions.

[1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A

a) «qualitat»: fa referència a algun aspecte d'una cosa que la fa valuosa.

b) «persuadir»: aconseguir que algú cregui una cosa que d'entrada no creia.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Explicar el sentit d'una determinada afirmació i les raons de l'autor/a per fer aquesta afirmació. [3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor/a. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor/a per fer aquesta afirmació. Una bona resposta ha de saber indicar quin paper té aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor/a i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor/a defensa. A vegades, una exposició general i correcta del pensament del filòsof/a pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor/a justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A

Una resposta ha de tenir la màxima puntuació si tracta, adequadament, les qüestions que es desglossen els punts següents:

(i) Característiques de l'Utilitarisme de Mill: En cada moment, cal fer allò que maximitza el bé; el bé entès com a felicitat i, aquesta, com a plaer i absència de dolor; cal maximitzar la felicitat general, no sols la de qui fa l'acció; allò que s'avalua són les accions, no les intencions de qui les fa; etc.)

(ii) La distinció entre plaers d'ordre superior i d'ordre inferior. El criteri proposat per Mill per identificar aquelles persones que cal considerar com a "jutges competents", i els judicis dels quals són allò que determina si un plaer és, o no, d'ordre superior respecte a un altre. Allò que fa que un plaer sigui d'ordre superior és el següent: un plaer és d'ordre superior a un altre, si un jutge competent preferiria ser capaç d'experimentar el gaudi del primer tipus de plaer per sobre de gaudir de qualsevol quantitat del segon.

(iii) En connexió amb (ii), explicitació i aclariment de què vol dir la frase objecte de la pregunta: l'opinió que importa és la qui ha pogut experimentar els dos tipus de plaers que es comparen.

(iv) No és imprescindible per a tenir la màxima puntuació però serà meritori (i afegirà puntuació), si es descriuen les crítiques als epicuris, que Mill considera al capítol 2 de l'Utilitarisme, i la resposta que hi dona Mill, i la forma com aquesta resposta porta de forma natural a fer explícita la distinció entre diferents tipus de plaers.

.

• En les dues opcions, l'avaluació de la pregunta III s'ha de fer **de manera global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer la seva explicació distingint el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera coherent les idees que s'hi indiquen.

2. PAU 2021 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Exercici 1

Pregunta I

Explicar breument el contingut del text. [2 punts]

L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 80 i 120 paraules en l'opció A, i entre 60 i 100 paraules en l'opció B) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi de tot el text**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicades, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa o discursiva del text.

Opció A)

Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees que s'indiquen a sota:

(i) Mill considera una objecció que es pot intentar fer a l'Utilitarisme. L'objecció consistiria a dir que l'Utilitarisme prescriu fer allò que a un li seria convenient de fer, perquè n'obté algun avantatge immediat.

Ho il·lustra específicament amb el cas de dir una mentida.

(ii) Mill respon a aquesta objecció argumentant que l'Utilitarisme no prescriu que, en general, es pugui mentir quan a un li convé fer-ho: qui menteix fa que s'afebleixi la confiança mútua que és la base del benestar social i de la felicitat que això comporta.

(iii) Per altra banda, però, la regla Utilitarista permet explicar que hi hagi excepcions a la regla "no es pot mentir", i posar límits a aquestes excepcions.

Pregunta II

Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]

El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

a) «desviació de la veritat»: dir una cosa que és falsa.

b) «felicitat»: plaer i absència de dolor.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

Pregunta III

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]

L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que sàpiga indicar quin paper juga aquesta afirmació particular en el conjunt del pensament de l'autor i com aquesta afirmació es justifica a partir d'allò que l'autor defensa. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A)

La màxima puntuació requeriria:

(i) Formular i explicar què diu el principi Utilitarista (cal fer aquella acció que maximitzi la felicitat general). Felicitat com a plaer i absència de dolor. La felicitat que importa no és (només) la de qui fa l'acció, sinó la de totes les persones que es veuran afectades per l'acció, a curt i a llarg termini.

(ii) Descriure en les pròpies paraules de l'estudiant l'explicació que Mill dona en el propi text de l'examen de perquè segons l'Utilitarisme mentir normalment és moralment inacceptable: qui menteix fa que s'afebleixi la confiança mútua que es la base de l'organització social i, per tant, de tots els béns (i la felicitat que comporten) que resulten de viure en societat.

(iii) Per altra banda, però, la teoria Utilitarista permet explicar que hi hagi excepcions a regles morals com ara "no menteixis" i posa límits a aquestes excepcions: pot haver-hi casos en què dir quelcom fals comporta, en aquell cas, un benefici clar per a algú, i no comporta cap afebliment rellevant de la confiança mútua –com per exemple quan es menteix a un malfactor que busca un innocent per fer-li mal. En un cas com aquest l'Utilitarisme prescriu que és moralment legítim mentir.

3. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:

(i) En aquest text Mill defensa que és consistent amb el principi utilitarista mantenir que hi ha plaers que són superiors a altres perquè són d'un tipus més elevat (és a dir, són qualitativament superiors).
(ii) Altres autors utilitaristes havien reconegut que els plaers intel·lectuals eren superiors als corporals, però deien que això es derivava del fet que eren més segurs o duraven més, però no havien reconegut que hi havia diferències qualitatives entre plaers.
(iii) És millor una vida on es pugui gaudir de plaers superiors (encara que vagi acompanyada d'insatisfacció), que no una vida satisfeta on no es tingui accés a aquest tipus de plaers.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

4. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

a) «circumstancials»: Que no són avantatges que es basin en allò fonamental o essencial.
Alternativament: Que es dóna però podria no donar-se.

b) «consistent»: Sense que hi hagi cap contradicció.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

5. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria:
(i) Enunciar el principi d'utilitat de Mill i explicar-lo.
(ii) Explicar la distinció de Mill entre plaers superiors i inferiors. Això involucrarà explicar el criteri de Mill per distingir quan un plaer és d'ordre superior (i explicar qui són els jutges competents per establir-ho).
(iii) Serà meritori (però no és imprescindible per tenir la màxima puntuació) que es parli de la limitació que tenia la idea d'altres utilitaristes de voler explicar que és preferible fer accions que promoguin els plaers intel·lectuals basant-se sols en la superioritat en trets circumstancials (major durada, intensitat, seguretat) dels plaers intel·lectuals.
(iv) Vincular la frase a comentar amb el que s'ha exposat anteriorment. Això es pot fer de més d'una manera. Es pot entendre la frase com un exemple que il·lustra les idees exposades abans, o també es pot mirar de vincular la frase amb el que s'ha exposat abans indicant que la frase a comentar expressa una intuïció que justifica introduir la distinció entre diferents tipus de plaers.

6. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne/a coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne/a el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne/a. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne/a no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne/a haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:

(i) En aquest text hi ha una part de l'intent de Mill de provar el principi utilitarista, entès com que la felicitat general és l'únic fi de la conducta.
(ii) En la part principal del text, Mill intenta provar que la felicitat general és un fi de la conducta.
(iii) Ho fa apel·lant a la idea que el fet que la felicitat és desitjada prova (segons diu ell) que és desitjable i, per tant, que és un fi.
(iv) Al final d'aquest text, Mill indica que encara no ha mostrat que la felicitat és EL fi (únic) de la conducta. Li caldria mostrar encara que no hi ha cap altre fi (tot i que semblaria que sí que n'hi ha, atès que la gent desitja també altres coses com ara la virtut).

- L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne/a no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

7. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne/a utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne/a utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)

***a*)** «felicitat»: plaer i absència de dolor.

***b*)** «fi»: allò que ha de guiar l'acció.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

8. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.[3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) Per obtenir la màxima puntuació cal explicar:

(A) La prova que la felicitat general és un fi de la conducta per a totes les persones.
(B) La justificació que tots els altres fins de conducta són, de fet, part de la felicitat.

El punt (A) està explicat en el mateix text de l'examen. Cal que l'alumne/a, però, mostri que l'ha entès explicant-lo amb claredat amb les seves pròpies paraules.
Concretament, en aquesta prova Mill assumeix que:
(i) *ser desitjable* és el mateix que *ser un fi de la conducta.*

I creu que pot justificar que la felicitat és desitjable a partir d'observar que:

(iia) Si la felicitat és desitjada aleshores podem concloure que la felicitat és desitjable (igual que del fet que quelcom sigui vist, en podem concloure que allò és visible).
(iib) Cadascú de fet desitja la seva felicitat i, per tant, la felicitat és desitjada.

Tenim, doncs, que la felicitat és desitjable i, per tant, segons (i), això voldria dir que la felicitat és un fi de la conducta.

(No cal, per suposat, que l'alumne/a expressi l'argument de la forma en què ho fem aquí).

- Pel que fa al punt (B), cal explicar que Mill argumenta que diferents coses que originalment podria ser que es desitgessin només perquè eren mitjans per obtenir la felicitat, acaben convertint-se en part de la felicitat, i, per això, desitjar-les és desitjar la felicitat. Aquest tipus d'explicació s'aplica, en particular, al cas de la virtut.

- Finalment, en referència a (A): Serà meritori (però no és, en absolut, necessari per poder obtenir la màxima puntuació en aquesta pregunta) que l'alumne/a expliqui que, en la seva prova, Mill distingeix entre afirmar que:
  (iiia) La felicitat de cadascú és un fi per a aquella persona,
  i afirmar que
  (iiib) La felicitat general és un fi de la conducta per a totes les persones.

Allò que finalment volem provar és (iiib); i Mill sembla assumir que això se segueix directament a partir de (iiia).

9. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:
(i) En aquest text Mill defensa que no és legítim que la societat li vulgui imposar a un individu què ha de fer en aquells aspectes que l'afecten directament només a ell.
(ii) S'ofereix una consideració a favor d'aquesta tesi: cadascú coneix les seves pròpies circumstàncies i interessos d'una manera en què un tercer no els pot conèixer; per tant, cadascú és qui millor sap què és el que més li convé a ell mateix.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

10. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)

***a*)** «incommensurablement»: d'una forma que no es pot mesurar; més concretament en aquest cas, que és superior pel fet de basar-se en mitjans d'un tipus més adequat i que, per tant, no es poden ni comparar amb els que usen terceres persones.

***b*)** «interferència de la societat»: que el grup de persones amb qui conviu impedeixi a un individu fer una determinada acció o dur un determinat tipus de vida.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

11. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) Si una resposta explica, d'una forma o altra, els següents punts amb certa correcció, ha de tenir la màxima puntuació:
(i) Distinció entre l'àmbit de la llibertat (accions que no afecten els altres, si ells no volen) i l'àmbit del dret (accions que afecten de forma perceptible els altres)
(ii) Els aspectes bàsics del liberalisme de Mill. Les lleis de la societat no poden intervenir en allò que cau en l'àmbit de la llibertat
(iii) Raons de Mill per al seu liberalisme. Argument central, que es troba exposat en el mateix text de l'examen: en general, cadascú sap millor el que li convé en allò que l'afecta només a ell del que ho sabria la resta de la societat.
(iv) En la frase del text, Mill contrasta la necessitat de complir regles generals quan les accions d'un individu afecten directament a altres, amb la necessitat que, pel que fa a allò que afecta directament només un individu, aquest pugui fer allò que a ell li sembli convenient, sense que la societat li pugui imposar què ha de fer.

12. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Cal explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement li impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi. **Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar en contra de l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i es comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees, sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B
Per assolir la màxima puntuació, l'alumne ha d'exposar, d'una forma o una altra, les idees següents:
(i) En totes les teories morals sorgeixen situacions en què hi ha conflictes entre diferents consideracions, o diferents normes.
(ii) L'utilitarisme té un avantatge davant d'altres teories morals pel fet que, segons l'utilitarisme, en darrer terme, tot depèn d'una única norma general: el principi d'utilitat.
(iii) Altres teories morals tenen dificultats per resoldre aquests conflictes, o a vegades ho fan, sense reconèixer-ho, apel·lant al principi d'utilitat.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

13. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Cal explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no ha de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B

***a*)** *Drets*: allò que un individu pot legítimament reclamar que li deixin fer, o també allò que pot reclamar que altres facin per ell.

***b*)** *Consideracions d'utilitat*: apel·lar a allò que és el que proporcionarà el màxim bé, això és, el màxim plaer i absència de dolor.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

14. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Cal donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. [3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'ha de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només s'han de tenir en compte les idees que siguin pertinents per entendre l'afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà el que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular té en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B. La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) El principi utilitarista de maximització del plaer i l'absència de dolor.

(ii) Les característiques bàsiques de l'utilitarisme (el valor moral d'una acció ve determinat per les conseqüències, no per les intencions; la diferència entre el valor d'una acció i la valoració moral de qui l'ha feta; importa el plaer i el dolor de tothom, no sols de qui fa l'acció, etc.).

(iii) L'utilitarisme és compatible amb acceptar que en general cal seguir altres normes més específiques com ara «no robis», «no menteixis», etc. En cas de conflicte entre normes, però, es pot resoldre apel·lant al principi utilitarista. En aquest punt l'utilitarisme té un avantatge davant d'altres doctrines morals.

15. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. [2 punts]
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga explicació de tots els detalls del text**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en què s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per descomptat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les idees següents:
(i) Quan les accions d'un individu el fan negligir un deure que té cap els altres (com pot ser el deure que té un policia quan està de servei) aleshores la seva actuació entra dins de l'àmbit del dret, i les lleis de la societat poden determinar que cal castigar-lo.
(ii) Però si l'acció d'un individu no comporta ni deixar de complir algun deure que ell pugui tenir, ni fer un dany perceptible a altres, aleshores la seva acció està dins de l'àmbit de la llibertat, i les lleis no el poden castigar haver-la fet.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut perquè fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és articular d'una manera mínimament coherent les idees que s'indiquen.

16. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions. [1 punt]
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)

***a*)** «infracció social»: acció que va en contra del que prescriuen les lleis d'una determinada societat.

***b*)** «àmbit [del] dret»: aquella part de les accions dels individus que està regida per les lleis d'una determinada societat.

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

17. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi.[3 punts]
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) Si una resposta explica, d'una forma o altra, els següents punts amb certa correcció, ha de tenir la màxima puntuació:
(i) Distinció entre l'àmbit de la llibertat (accions que no afecten als altres, si ells no volen) i l'àmbit del dret (accions que afecten de forma perceptible als altres)
(ii) Els aspectes bàsics del liberalisme de Mill. Les lleis de la societat no poden intervenir en allò que cau en l'àmbit de la llibertat
(iii) Raons de Mill per al seu liberalisme. Argument central: en general, cadascú sap millor el que li convé en allò que l'afecta només a ell, del que ho sabria la resta de la societat.
(iv) Mill considera possibles objeccions a la seva postura que es basen en la idea que el que una persona fa, sempre, ni que sigui indirectament, afecta els altres.
(v) Resposta de Mill a aquest tipus d'objecció: hi ha dues maneres en quèles accions d'una persona poden afectar negativament els altres: (a) perquè es deixen de complir deures o es fa un dany directe a un altre, o(b) perquè es fa una activitat que els altres no aproven o no els agrada, i que els pot causar disgust, malgrat que es tracti d'una activitat que no cal que els afecti si ells no volen. En el cas (a) la llei hi pot intervenir, però en el cas (b) no pot.

18. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'exposar, d'una forma o altra, les següents idees:
(i) Gaudir dels beneficis de la vida social comporta tenir l'obligació de contribuir al funcionament de la societat i, en particular, de no perjudicar els altres.
(ii) Si un perjudica als altres, la societat el pot sancionar tant usant la llei, com, en els casos en que no s'ha violat la llei, per mitjà de l'opinió pública.
(ii) Ara bé, i això és el més important que vol establir Mill en aquest fragment de text: gaudir dels beneficis de la vida social no comporta, però, cap obligació respecte al que ha de fer un individu quan la seva conducta no afecta als altres.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és tractar d'una forma o altra les idees que s'indiquen.

19. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)
a) «consentiment tàcit»: haver acordat determinada cosa sense haver-ho dit explícitament, sinó simplement, per exemple, per la conducta que s'ha seguit.
b) «ser castigat per l'opinió»: que els altres membres de la societat reprovin a algú que no s'ha comportat de forma adequada (encara que potser no hagi violat cap llei).

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

20. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per a entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per a fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre al que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) Una resposta que tracti amb correcció els següents punts ha de tenir la màxima puntuació:
(i) Els aspectes bàsics del liberalisme de Mill.
(ii) Distinció entre llibertat jurídica i llibertat social.
(iii) Les raons que justifiquen que la societat de vegades pugui intervenir o sancionar les conductes d'un individu.
(iv) La societat no estarà legitimada a intervenir en la conducta dels individus en la mesura que aquesta no afecti als altres.

21. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor** (excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti aquests límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) L'alumne assolirà la màxima puntuació si connecta, amb una mínima correcció les 3 idees bàsiques següents (que pot expressar, és clar, de moltes maneres diferents):
(i) Els plaers que són propis de l'exercici de les capacitats intel·lectuals humanes són d'una qualitat superior als plaers que compartim amb altres animals.
(ii) Mill afirma que el principi de l'utilitarisme és compatible amb que es mantingui que hi ha plaers de diferents qualitats.
(iii) Allò que permet establir que un plaer és de qualitat superior a un altre és que aquells que els coneixen tots dos, prefereixen el primer a qualsevol quantitat del segon.

• L'avaluació de la pregunta s'ha de fer **de forma global**. L'alumne no té en absolut per què fer el seu resum distingint exactament el mateix nombre d'apartats que s'indiquen en aquests criteris. El que s'ha de fer en una bona resposta és tractar d'una forma o altra les idees que s'indiquen.

• En aquesta pregunta l'estudiant ha de mostrar que ha entès el que diu el text. Per això, per aprovar la pregunta l'estudiant no es pot limitar només a copiar el text o només a parafrasejar simplement algunes frases del text sense mostrar cap comprensió.

22. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El fet que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció B)
a) «apetits animals»: Els desitjos que tenen els animals que provenen de diferents necessitats biològiques, com ara la inclinació a veure, menjar, o reproduir-se.
b) «felicitat»: plaer i absència de dolor

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

23. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte les idees que siguin pertinents per a entendre la afirmació que es vol explicar i per entendre les raons de l'autor per a fer aquesta afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. A vegades una exposició general i correcta del pensament del filòsof pot no respondre el que es demana si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) Què diu el principi utilitarista. Característiques de la proposta utilitarista (cal maximitzar la felicitat general no sols la de qui fa l'acció; s'avaluen les accions, no les intencions de qui les fa; etc.)
(ii) La felicitat com a plaer i absència de dolor
(iii) La distinció entre plaers d'ordre superior /ordre inferior. La noció de "jutges competents".
(iv) La justificació que hi ha plaers de diferent ordre (que es dona en bona part en el mateix text de l'examen)

24. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, no es pot esperar de cap manera un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les idees bàsiques següents:

(i) La felicitat és desitjada, i per tant, segons Mill, desitjable i per tant un fi de la conducta

(ii) Per a justificar que la felicitat és el fi de la conducta caldria encara mostrar que no hi ha cap altre fi (cap altra cosa que es desitgi per ella mateixa) a banda de la felicitat

25. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. Es tracta només que l'alumne mostri que entén el significat del terme en qüestió –i si es tracta d'un terme que pot tenir diferents significats, que mostri quin d'aquests significats és el que té en el text. Cal tenir en compte que el terme (a) de l'opció (A), i el terme (a) de l'opció (B) no tenen en el text el seu significat més habitual sinó un sentit tècnic que l'alumne ha de saber identificar. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció (B)
***a*)** «felicitat»: plaer i absència de dolor
***b*)** «desitjable com a fi»: que és desitjable per ella mateixa, i no perquè permet obtenir una altra cosa

Important: aquestes respostes són sols un exemple de resposta correcta. En cadascun dels casos hi ha moltes altres maneres correctes de respondre.

26. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. S'haurà de tenir present, però, que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. De vegades una exposició general correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) L'explicació del principi utilitarista, i de la noció de felicitat com a plaer i absència de dolor
(ii) La "prova" de Mill que la felicitat general és un fi de la conducta (aquesta prova inclou, de forma crucial, el pas de la premissa que la felicitat és desitjada, a la conclusió que la felicitat és desitjable, i d'aquí a que la felicitat és un fi de la conducta)
(iii) La justificació que tots els altres fins de conducta són part de la felicitat

27. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (60-100 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 60-100 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 3 idees bàsiques següents:
(i) S'ha criticat l'utilitarisme sobre la base que dir que la finalitat última de la conducta és el plaer és degradar els humans al nivell dels animals.
(ii) Es pot respondre a aquesta crítica observant que hi ha plaers de diferents tipus, i que els humans tenim accés a plaers que un animal no pot experimentar.
(iii) Aquest tipus de plaers que només els humans poden experimentar són qualitativament més desitjables i valuosos.

28. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. Cal tenir en compte que, en totes dues opcions, els termes que cal definir no tenen el seu significat ordinari sinó un sentit tècnic que l'alumne ha de saber identificar**..** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seu. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seu.

Opció A)

(a) «principi d'utilitat»: el principi que diu que el plaer i sols el plaer és allò que té valor intrínsec positiu
Alternativament: El principi que diu que en cada moment s'ha de fer aquella acció que, entre totes les possibles, serà la que aportarà el màxim de plaer (i absència de dolor).
(b) «avantatges circumstancials»: avantatges que depenen de factors que no són essencials.
Alternativament: avantatges que uns plaers tenen sobre altres per qüestions secundàries i no per la qualitat mateixa del plaer.

29. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) Explicació del principi d'utilitat
(ii) En què consisteix, segons Mill, la diferència entre els plaers de qualitat superior i els de qualitat inferior. Motivació per introduir aquesta distinció.
(iii) Esmentar que, segons Mill, la distinció de (ii) és coherent amb el principi d'utilitat

30. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (entre 50 i 80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en el nombre de paraules indicades (50-80), no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents:

(i) Aquest text presenta un argument que té per conclusió que la col·lectivitat no pot ingerir-se en el comportament personal d'un individu quan aquest comportament no afecti directament els altres individus.

(ii) El que justifica aquesta conclusió és que si la majoria decreta com ha de ser el comportament personal de la minoria (a) és molt probable que ho faci tenint en compte només les seves pròpies preferències i, per aquest motiu, (b) és molt probable que ho faci de forma desencertada.
S'ofereix una consideració addicional a favor de la conclusió: l'analogia entre les opinions i les preferències d'un individu i les seves possessions materials.

31. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

32. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) Els aspectes bàsics del liberalisme de Mill
(ii) La connexió entre utilitarisme i liberalisme.

33. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text. (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció A) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 4 idees bàsiques següents:

(i) Hi ha gent que desitja la virtut per ella mateixa

(ii) Això semblaria que comporta que la felicitat no és l'única cosa que es desitja

(iii) I, per tant, això sembla que comporta un problema per a l'utilitarisme, ja que aquest manté que la felicitat és l'única cosa desitjable per ella mateixa

(iv) S'afirma al final, sense justificar, que això no és així.

34. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

35. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció A) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) Els trets principals de la doctrina utilitarista: la felicitat és l'única cosa bona/desitjable per ella mateixa, i és el criteri de la moralitat
(ii) Descripció del possible problema que planteja el fet que es desitgi la virtut per ella mateixa.
(iii) Solució de Mill: hi ha diferents activitats/tipus d'estats que són part de la felicitat, (no sols mitjans per a assolir-la). La virtut ha esdevingut part de la felicitat.

36. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts)
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (50-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 50-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció B) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les idees bàsiques següents:

(i) La felicitat és desitjada, i per tant desitjable i per tant un fi de la conducta

(ii) Per a justificar que la felicitat és el fi de la conducta caldria mostrar encara que no hi ha cap altre fi a banda de la felicitat.

37. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes poden tenir un significat més o menys tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

38. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi. (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció B) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

(i) La prova que la felicitat general és un fi de la conducta
(ii) La justificació que tots els altres fins de conducta són part de la felicitat

39. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts).
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció b) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les 2 idees bàsiques següents
(i) -La moral utilitarista requereix que els homes tinguin un sentiments socials.
(ii) –Aquests sentiments son reforçats per la història de les societats humanes i cada vegada esdevé menys intel·ligible no tenir en compte els interessos de l'altre.

40. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes tenen un significat tècnic, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors i se separen del significat ordinari**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan

sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

41. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta

Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi**:** (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció b) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
(i) –Descripció de l'utilitarisme. El bé i l'utilitat.
(ii)-El problema de la motivació: l'utilitarisme necessita explicar el fet que els éssers humans són motivats pel bé.
(iii)- Segons Mill el problema de la motivació afecta a qualsevol teoria moral. No és un problema específic de l'utilitarisme.
(iv)- La solució de Mill: existència de sentiments socials en la natura humana que la vida en societat millora.

42. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

Primera pregunta

Explicar breument el contingut del text (2 punts).
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**
A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en un petit resum poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció a). Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà d'expressar amb una mínima correcció la idea següent:
L'estat no té dret a castigar la conducta de la gent, quan altres persones no són perjudicades. Quan passa això no es viola cap deure envers els altres. El perjudici que un individu es produeix a si mateix és un mal menor que el de negar-li la llibertat de decidir...

43. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Segona pregunta

Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. És important, però, que el corrector tingui en compte que els termes tenen un significat tècnic, sobre tot en l'opció B, que depèn dels compromisos filosòfics dels autors i se separen del significat ordinari**.** El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva. Quan sigui possible, l'alumne té dret a inferir el significat només de la informació que li proporciona el text. En la mesura en què demostri la comprensió pertinent, això no pot comptar en contra seva.

44. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

Tercera pregunta

***Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi*:** (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció a) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:
-La connexió entre utilitarisme i liberalisme.
-Aspectes bàsics del liberalisme de Mill
-La negació del suposat dret de l'estat a interferir en les decisions que no afecten la resta de la societat.

45. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Primera pregunta
Explicar breument el contingut del text (2 punts).
L'objectiu de la pregunta és detectar el grau de comprensió del text. **La resposta no cal que demostri que l'alumne coneix els detalls de la filosofia de l'autor**. (Excepte si la manca d'aquest coneixement l'impedeix d'entendre el text). Les restriccions sobre espai (40-80 paraules) són només orientatives per determinar indirectament el tipus de resum que s'espera: ni un breu títol, ni una llarga paràfrasi**. Per tant, si el contingut del resum és equivalent al que es podria fer en 40-80 paraules, no ha de comptar contra l'alumne el fet que no respecti els límits.**

A continuació s'esmenten les idees principals que se suposen en una resposta correcta. Cal tenir en compte, però, que les formes en que s'enuncien i comparen en una petita redacció poden ser molt diverses. El seu enunciat pot ser explícit o estar implícit en la redacció de l'alumne. I, per suposat, en cap sentit es pot esperar un desenvolupament detallat de cada idea. És important, però, que l'alumne no es limiti a enunciar idees sinó que mostri una mínima comprensió de l'estructura argumentativa del text.

Opció b) Per assolir la màxima puntuació, l'alumne haurà de connectar amb una mínima correcció les següents idees:

(i) – La societat té dret a exigir-nos el respecte a certes normes: (a) limitant la nostra capacitat d'interferir en la vida dels altres i (b) obligant-nos a la col·laboració mínima sense la qual la societat no funcionaria.
(ii) - La societat no té dret a posar límits a la nostra llibertat quan no afectem en absolut la vida dels qui no volen ser afectats.

46. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Segona pregunta
Explicar el significat de termes o expressions. (1 punt)
El que es demana no és donar definicions exactes o precises que hagin de ser vàlides per a qualsevol context d'ús de les expressions, ni tampoc que l'alumne utilitzi un vocabulari tècnic. El que l'alumne utilitzi un llenguatge sense cap tecnicisme, si no té incorreccions, no haurà de comptar en contra seva.

A l'opció A es demana l'explicació del sentit d'una afirmació de Descartes, no de la seva justificació en el sistema cartesià; per tant, un exemple de resposta vàlida seria:

" No es possible demostrar que els sentits i la imaginació sempre són fiables. No tenim cap raó per creure que els sentits sempre representen veritablement el món: per tot el que sabem, podrien enganyar-nos"

D'altra banda, el corrector haurà d'evitar considerar si alumne pot o no inferir el que volen dir les expressions a partir del que es diu en la resta del text. Això no afecta el contingut que es demana: l'alumne té dret a inferir, quan sigui possible, el significat a partir de la informació que li proporciona el text -i això, per si sol, és prova de la seva comprensió.

47. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3 (Opció B)

Tercera pregunta
***Donar les raons de l'autor a favor d'una tesi*:** (3 punts)
L'enunciat demana referir-se al pensament de l'autor. En aquest respecte, s'haurà de tenir present que el que es demana no és una exposició general del seu pensament. Només es tindran en compte: les idees que siguin pertinents per a la afirmació que es vol explicar i les raons per les quals aquestes idees expliquen l'afirmació. Un bon examen serà aquell que trobi la justificació i el paper que l'afirmació particular juga en el conjunt del pensament del filòsof. Ara bé: de vegades una exposició general i correcta del seu pensament pot no respondre el que es demana, si no explica com el pensament general de l'autor justifica la tesi particular que és objecte de la pregunta.

Opció b) La màxima puntuació requeriria referir-se correctament a:

-La connexió entre utilitarisme i liberalisme.
-Els principis bàsics del liberalisme de Mill.
-El liberalisme de Mill implica la necessitat d'impedir que la societat o el estat interfereixin en l'àmbit estrictament privat de la vida dels individus

48. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

49. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.